

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 "
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhat-
nak el.
Írásokat nem adhatnak
vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilatkozat minden gar-
mond sor díja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után
100 szögig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.
Kiemelt, díszbetűt s kör-
zettel ellátott hirdeté-
nyekért törmérték szerint,
minden □ centimeter
után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknel
kedvezmény nyújtatik.
Hirdetés a „Zemplén”
nyomdájába küldendő.

A helybeli igazságszolgáltatás érdekében.

A helybeli kir. járásbíróság nyomorusá-
gos elhelyezése ellen e város és vidék kö-
zönsége évek óta panaszkodik. És e panasz-
kodás nem is ok nélkül történik, mert azon
helyiségek, a melyekről szó van, egy kir. já-
rásbíróság igazságszolgáltató tevékenységé-
nek fontos érdekét becsülettel nem szolgál-
hatják, nem szolgálhatnak azok az ország
valami zugocskájában sem, s annál kevésbé
szolgálhatják városunkban, egy nagy megye
és törvényszék, tekintélyes intelligencia és
forgalom székhelyén, a hol csak a hivatás-
beli perlekedéssel negyven ügyvéd foglal-
kozik.

A kérdésben forgó helyiség a járás-
bíróság személyzetéhez s az igazságkereső
közönség nagyságához képest felette szűk,
szűk annyira, hogy a szobákba bejáról szolgáló
folyosót irodának kell használni s az
írártári szobában levő íróasztalon a járásbí-
róság területén működő ötven ügyvéd szol-
gálatára alig marad pár könyök elhelyezésére
való hely; aztán a szobák oly kicsinyek s
oly zsufoltan fekszenek egymás mellett, hogy
a tárgyaló bíró szobájában fontosabb pert
kellő figyelemmel s komolysággal tárgyalni
nem lehet, mert a bíró fülében sohasem csak
az előtte tárgyaló felek előadása, hanem
egyidőben a szomszéd szobában mindenféle
bagatell és kihágási ügyekben zsongó-bongó
s kiabáló tömeg raja is zsong, s ehhez még
— hogy a kehely színig legyen töltve — a
szobáknak olyan kellemetlen szomszédsága
van, hogy azokban a járásbírószági helyiséget
magában foglaló nagy épület emésztési csa-
tornájából főleg nyárban kiözönlő erős illat-
áramlat a tisztességes megmaradást a meleg
napokban épenséggel kiálhatlanná teszi. Egy-
szóval a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírószág jelen-
legi hivatali helyisége, mely eredeti célja
szerint különben is a kir. fogház tekintélyes
épületének egyik alkatrésze gyanánt épült,
tehetne némi szolgálatot mint börtönhelyiség,
de legkevésbé sem válik be Themis temp-
lomának.

S.-A.-Ujhelyen a kir. törvényszék
helyiségei ellen is sok kifogás tehető, hiszen
elég csak azt kiemelni, hogy két bíró egyet-
len szűk szobában kénytelen teendőit végez-
ni; midőn azonban a törvényszéki épület
hiányainak pótlása tekintetében a közönség
türelemmel vár a járásbírószági helyiségnél
az igazságszolgáltatás céljához inkább illő s
alkalmas lakkal való fölcserélése tovább el-
nem odátható. De nincs is annak semmi ér-
telme, hogy a járásbírószág szűk s egészség-
telen börtönépületben kuczorogjon, midőn az
igazságügyi budget összeállítójának hatal-
mában áll a börtönépületi alkatrészt csaku-
mában valódi céljára börtönhelyiségnek hasz-
nálni, azt ekkép értékesíteni s a börtönkép
való használat értékét egy a járásbírószág
részére alkalmazott és illőbb helyiség meg-
szerzésére fordítani. Ily uton az is el lenne
érve, hogy a budget a helyiség változtatás
által alig szenvedne valami kiadás szaporodás-
t, a mi jelenleg annál könnyebben eszköz-
özhető lenne, mert a legújabb miniszteri
rendelkezés szerint a s.-a.-ujhelyi kir. fog-

ház ideiglenesen kerületi börtönül fog szol-
gálni, tehát a börtönhelyiségekre még az
eddiginél is nagyobb szükség lesz.

A város és vidék közvetlenül érdekelt
közönsége azonban minden körülmények közt
meltán elvárhatja, hogy azok, a kiket a fel-
vetett kérdés gyakorlati megoldása illet, ha-
táskörükben egy percig se készenek a cél
eléréséhez szükséges lépések megtételében.

Vásári tárcza*).

Szeptember 2.

Még tegnap észrevettem, hogy sietős mun-
kájok lehet az embereknek, mindenki furt, faragott
és sátozt emelt, de mivel mindig azt hallottam,
hogy a kíváncsiság ellenkezik a divatos blazirt-
sággal, — e nélkül pedig fiatal ember a XIX.
században nem lehet érdekes, — jónak láttam
nem törődve a dologgal, egykedvűen bámulni
a semmiségbe, mely nálunk jóval nagyobb, mint
másutt, hogy miért, azt nem merem megmon-
dani. Ma meg irtózatossá zsvajra ébredtem fel,
nagyobb lármát talán az olympot ostromló cyc-
lopsok se vittek véghez, — ha tudtak beszélni,
legalább nem lehetett hangjuk oly változatos,
mint a melyekből e „zürhang” alakult; — a
Jókai lelkén szárad a bűn, ha Helmezy valami
borzasztóra határozza magát el, e kifejezést hallva,
mert ő az apja. A márcziusi csibék czérnaszál
hangja, a rőtölgve beszélők visítása, a Greguss
által híressé irt állatok csaholása, a capitolum
védelmében kint szarvasok gágogása s a Pláto
által tolatlan kétlábu állatnak kereszttelt ember-
csoport kiabálása, egy karrá vegyülve, oly im-
pozáns zürhangot képeztek, hogy kizökkenve
divatos egykedvűségemből, ijedten ugrottam le
nyughelyemről azon tudatra ébredve, hogy bizo-
nyosan vásár van.

Nem tudom, mint történhetett, de ballábbal
léptem ki ágyamból s ennek végzetes követke-
ményei lettek, mert hangulatom ilyenkor hasonló
az eczetes bor ízéhez, a miből az következik,
hogy még a napot is homályosabbnak látom,
mint máskor. Stoicus nyugalmat erőtetve ma-
gamra, bosszankodásomat a korai felkelés miatt
elnyomva, siettem reggelimet elkölteni, mert éh-
gyomorra megárt a bosszankodás; de kávé
irtózatossan keserű volt, legalább én annak gon-
doltam, bár annyi cukrot tettem bele, hogy a
kávésnéniék nektárjából jókora adag kilocscsant.
Reggelizés után egész nyugodtan ültem
dolgozó asztalomhoz, hogy tanulmányozzam a
modern istentagadó — így nevezte egy barátom
Büchnert, — műveit; az anyag halhatatlanságá-
ról olvastam, igazságtalannak tartva, hogy a
szellem halhatatlan előharcosai ép úgy elenyész-
nek testileg, mint a kocsmái verekedések hősei:
igaz ugyan, hogy e nagyok szelleme köztünk él,
még akkor is, midőn a kocsmák helyén, (hol
egyik másik obscurus halandó, életének legna-
gyobb részét töltötte, gondolkozva mért nevezik
naplopónak, mikor az éjet épen úgy tölti, mint
a napot, vagyis sohase tesz egyebet, mint iszik,
már iskola, a szellemi haladás csarnoka áll:
mégis elszomorító, hogy

„Fejedelmi Caesar, ha föld röge lett,
Lyukat töm, hogy kizárja a szelet.
Óh, hogy a ki világ félelme volt,
E sár, most egy repedt falon a folt!”

Alig merültem el contemplácimban, midőn
nem egészen az etiquette szerint folytatott társalgás
hangjai hatottak hozzám s bosszankodva gondol-
tam, a kis városi miseriákra, hol hasonló cziva-
kodások sokkal mulatságosabbnak tartatnak,
semmint rendőri beavatkozás lenne várható. A
szemint rendőri beavatkozás növekedett s én rászán-
zaj óriási hatványokban növekedett s én rászán-
tam magamat az utczára kiemenni. S óh egek,
mit látok! Egy halmaz ágyugolyó van felhal-
mozva ablakom alatt; — vagyis pardon, a hir-

* Mult számunkból elkésett

Szerk.

telen szemembe hatoló világosság okozta csaló-
dásomat, hiszen szép veresbélű görögönyék ál-
lottak ablakom alatt, óriás garmadákban s egyik
vevő véletlenül összetört egy garasos dinyét,
ezen állott a nagy per, melynek nagyságáról
könnyű fogalmat szerezni, ha kifecsegem, hogy
használ több asszony — nem tévesztendő össze
az urnóval — állt a verekedők körül, (a példa-
beszéd szerint, három asszony egy vásár) s min-
denik békebíró akart lenni.

Az utcza folytonosan társzekerek vonultak
végig, megrakva minden képzelhető házi szerek-
kel, melyek között a seprő, szénvonó és lapát
fontos szerepet játszottak; sokszor a ház kor-
mányzásánál is fontosak, majd lovakat és békés
igavonó állatokat hajtottak, melyek óriási por-
felhőket támasztva, titokzatos félhomályba bur-
kolták az alaktalanul hullámzó tömeget, hol a
kaczkiás parasztmenyecke, lobogós uju kanász
és zsiros kalapu tót, lovagkorbácssal pattogó
urhoz, vagy érzékeny delnökhöz szorult s a
peuple, a profanum vulgus érintkezésbe jött a
kék vérrel — ha ugyan volt. —

Hát még a sátorváros, — falunk nagy
volt — ott a vásártéren; úgy nézett ki, mint
valami nomád karaván letelepülési helye, csak
az rontotta illusionkat, hogy a hölgyek ferde
helyett tuniques ruhát viseltek, a férfiak közül
pedig legfeljebb néhány hagymát áruló atyafi
viselt kaftánt.

Mindenütt sürgés, forgás van, mely kápráz-
tat, elmerít; a tömeg rajong, hullámszik, mint
a tenger, mikor habjai zugva, morogva csap-
kodnak a parthoz.

Itt tarka — nem ez kevés ama színvegyü-
lék jelzésére, hol a piros, sárga, kék és zöld ba-
rátságosan összeférnek, mintha testvérek volná-
nak, — szalagokat árul egy Jeruzsálemből sza-
kadt fekete szemű, piros ajku lány s olyan
otthonos szívességgel kínálja fünek, fának cifra
portékáját, szinte kedve jön az embernek venni.
Mellette piros csizmát vásárolnak s a mosolygva
piruló parasztlány, ki lesüti szemeit, ha belenéz-
nek, sans gene próbálja fel a formás lábbelit;
aztán a mint megvették mindjárt ver rá Pharao
népének egyik elzúllott ivadéka fényes acél-
patkót, hogy ne kopják a csizma s nagyobbnek
lássék a kis lány.

A kék vászonsátor alatt meg hosszú szőrü
magyar subát árulnak; nyalka, pörge, bajuszu
legény ölti magára a subát, odaállva asszony-
anyja, meg a rózsája elibe hadd mustrálják meg,
ráillik-e? Aztán meghuzogatják a hosszú, lefüggő
bodros szőrszalakat: jól van-e munkálva, de
gubásné asszonyom biztosítja őket: hogy boldog
a kinek olyan jó egészsége van, mint a milyen
jó e suba munkája.

Két lipói atyafi meg, a kik tótul beszélnek
ugyan, mégsem hivi a panszlavizmusnak s „ma-
gyar zember”-nek vallják magukat, cifra cse-
repédényeket, meg fakanalakat árulnak, kedélye-
sen rágva a makra száru pipa csutoráját. Az
éneklo kuldusok se hiányzanak, kik irtózatossan
hangon zengik, (ha a veréb éneklő madár, ugy
a koldusok is zenghetnek) — a passiot; legtöbben
nem annyira tehetetlenségök, mint ügyességök
által érdemlik meg a krajczárt, mivel igen ügye-
sen játszik „a képzelt beteg” szerepét.

A vásári komédiák is érdekes látványt
nyújtanak, hisz a tánczó majom igen mulat-
ságos alak, a mint ügyesen esetenkedik; akár
csak azok az emberek, kik minden áron beakarva
bizonyítani, mily sokat tudnak, elárulják, hogy
koponyájukba sok levegő szorult s az agy nem
fejlődhetett ki teljesen.

Hát a „ringispiel?” — ez is német talá-
mány, azért nincs rá magyar szó. — Olyan
eredeti az, mikor nagy szállegények, arczukon
az erő, egészség kifejezésével, felülnek erre a
német perpetuum mobilére s kik a sik pusztán
bátran ülnek meg, a neki vadult lovat, mint valami
cseh „Wander-gesell” ráülnek a falóra; a cseh-
muzsika, — ki ne tudná, hogy a verklit értem,
— recsegő hangon mekegi a lovaglászhoz az
„O du lieber Augustin” örökké szép melodiáját,
melynek egyetlen hibája, hogy már igen régi,

hanem sokan azt tartják, hogy csak az jó: a mi régi.

Az irodalomnak is van haszna, — de a jóízlés kárára, — mert termékei itt is árultatnak, igaz ugyan, csak ponyván s Argirius királyfi, Sobri kalandjai gyakran több vevőre akadnak, mint a hány előfizetője van egy némelyik tudományos munkának, melyben a társadalom ferde kinövésének gyógyításáról ír a szerencsétlen szerző, ki el lehet készülvé, hogy a nyomtatás költségeit egyedül viseli, mert hiába a közönség, ma egyforma szemmel nézi az előfizetési felhívást és az étlapot; a ki pikáns szövegben feltalált inyenczségeket ígér, annak van előfizetője, de savanyu dolog kinek kellenék? már pedig mi savanyubb, mintha olyan dolgot fejtegetnek, a miben mi is bűnök vagyunk.

Szóval volt itt, a tormagyökértől — nem a Vas Gereben csipős „Tormagyökereit értem — egészen az emberig, minden eladó és venni való, a ki vásárolni akart, elkölthette pénzét, de vigyázni kellett, hogy tőle is ne vegyenek, ha akarata ellen is, mert a sok között mindig akad, a ki ingyen szeret venni, vagyis elvenni.

Kassai levél.

Kelt a táborban 1880. szept. 7-én.

Rendkívüli nagy érdeklődéssel néztünk eléje a fent nevezett napnak. Ekkora lett ugyanis kitűzve a jelenleg Kassán gyakorló, mintegy 14,000-nyi főre menő vegyes katonai csapatoknak nagyszerű összemérkőzése, maneuvere. Nagyszerűnek nevezem főleg azért, mert a fővezénylet a katonai kitűnőség két elismert portentumára: Pacor és Smeédes tábornokokra volt bízva.

Hogy a maneuver ez idén ily korán megtörtént, annak oka némi nemzetgazdasági tekintetekben rejlik. Mert a sorhadbeli csapatok, melyek száma a fenti főösszeghez tekintélyes contingenszt nyújt, a maneuver után hazabocsátattak ami úgy az államkincstár, mint az egyes egyének érdekére nézve is csak jótékony és üdvös hatásúnak tekinthető. A honvéd csapatok azonban még itt maradtak s gyakorolni fognak e hó 16-ig. De térjünk vissza a földolozóhoz, az e hó 7-én végbement kassai nagy csatához.

Már korareggel nagy sürgős-forgás volt észlelhető a városi közönségben. Magam is azok közé tartoztam, kik a legelsővel hagyták oda éjjeli pihenő helyeiket. Elválhatlan és derék kísérem voltak dr. Kl. S. százados úr, kinek szives esz-közlései folytán mint orosz hírlapi tudósító (amit különben ne tessék komolyan venni) az egyes csapatok vezénylő főtisztjei részéről igen barátságos és előékeny fogadtatásban részesültem.

Kellemetlenül hatott reánk kiindulásunkkor az, hogy nem tudhattunk meg előre semmi biztosabb utasítást arra nézve, hogy voltaképpen hát merre is tartunk; hol lesz a csatater, hol fog végbemenni a végső eldöntés. Tudakozódtunk ugyan itt is ott is, a fővezénylethez, közel álló körökben eleve, de ott sem tudtak bővebb felvilágosítást nyújtani, mert arról velük sem tudtak semmit. A haditerve ugyanis nem volt ez alkalommal, mint közönségesen szokás, előre kidolgozva és minden legkisebb részletekre vonatkozólag körvonalozva, hanem általánosságban csak annyi volt megmondva, hogy az ellenség a Kas-

sától távol délre eső térségeken vett posztókat s az ellenük operáló hadosztálybeli csapatok feladata az lesz, hogy az ellenségnek Kassára leendő bevonulását megakadályozza s esetleg azt szétbontva harcképtelenné tegye. S mindennek a felvéve harcképtelenné tegye. S mindennek a feladatnak mintegy 8 négyszög mérföldnyi területen kellendett végbe mennie. De milyen területen? Aki a Kassa déli oldalán fekvő Bácsa, Miszlóka községek határait, a „peres“ korcsma szomszédos rétségeit és a „világosi“ puszták természetű alakulásának sajátos képleteit ismeri, tudja, hogy a tágas síkságok déli és nyugati oldalait, részint erdős dombok és hegyek szegélyezik, melyek az ellenség számára kitűnő bűvő helyeket bőven szolgáltatnak.

A mieink ellenben, már t. i. az a hadosztály, melyben én is (a ki életemben most láttam először csatározást életben) számot szaporítottam, a Bácsa melletti kies térségen csak a fiatal sorok által voltak némileg takarva az ellenség látóhatárában annak őrszemei és ferge lovashívóinak látása elől. Ágyúink Bácsa mellett foglaltak helyet némi csekélyebb emelkedésen, de fák és bokrok fődzete alatt, miközben a gyalogság folytonosan kifejlődve az alleék árkaiban, részint pedig, és kivált a honvéd csapatok a mezei szántásokon hason csúszva, a bácsai uttól a sepsi utig sűrű és törnő vonalokban és parallel irányokban kihúzódott. Az ellenségre, mely a nevezett utak között dombok alatt, mintegy mérföldnyi hosszúságban feküdt, először is a mi lovasságunk bukkant. Nagyszerű látványt nyújtott az a kemény és makacs atak, mely őt izben megújulva, kifejlődött Eközben a mi ágyúink is megszólaltak s a heves ágyútűz az ellenség kiállani nem bírhatván, nyugati irányba kezdte húzódní, mire mi is megkapván a „rechts-um“ vezénylő szót, főerőnkkel, még pedig most is lihegve mondatom, hatalmas marschokban jobbra húzódtunk, mi alatt oda hagyott helyeinket derék honvédök, mint hátvédők, foglalták el. Egyszerre csak az ágyúk parancsot vesznek, hogy a „peres“ korcsma melletti teregekre vonuljanak, egyebekre nézve kürtjelzés tudatta a fővezénylet részéről, hogy mindenki maradjon „in statu quo.“ Az ellenség roszul vett hírek után, most már sűrűn kezdett özölni a sepsi uton a megkerült és megszállva tartott erdőségből Kassa felé. Tüzérsége rettentő nagy de gyors utat tevén, az erdőség melletti kopasz dombtetőn szerelt le. Itt azonban csalódása végső veszedelmét idézte elő. Mert midőn úgy szólván gondatlanul, csak gyér puszka tűz által haborgatva sűrű csapatokban kezdett rajzani Miszlóka felé a „veres rák“ nevű korcsmához vezető úton, ami ágyúink kegyetlen tüzelése elé akadt s nem is sejtett főerőnk rohamtámadása következtén ketté vágatott, s ez által a csatasorsa végleg eldöntetett a miénk, vagyis a Pacor által vezényelték részére. A tervet és annak kivitelét az itteni katonai körök genialisnak mondják. Smeédest, akinek hasonlíthatatlanul előnyösebb posztói voltak, s lovassága is számszerinti előnyben volt, menti az a körülmény, hogy hibás, felületes jelentéstételek folytán csalódásba kellett esnie a Pacor főerejének holléte felől. Annyi bizonyos, hogy mindketten jól markirozták tervüket, s ha mi is akkorát csalódunk, mint az ellenség, ha t. i. Bácsa mellé koncentrirozzuk főerőnköt, s ágyúinkkal nem vesszük ideje korán uralmunkba a sepsii utat, Kassát úgyszólván puszkázó, kardcsapás nélkül elvesztettük volna.

kára azonban eddig még senki sem vállalkozott. Egyedül a kitűnő tudós Salamon Ferencz irt egy-két oly irányadó dolgot, mely ámbár nem akar egyéb lenni töredékes vázlatnál, de mindenesetre a kérdés helyes történeti felfogására tanít s különösen megmutatja, mily tévedésbe ragadtatnak azok, kik némely történelmi suppositiókra építve, olykor a vármegyéknek még ezer éves multját is emlegetik.

Nem lehet szándékom e helyen a megyei institutio fejlődését, még vázlatosan sem elmondanom, — a kiket a dolog érdekel, tanulsággal megolvashatják ímént nevezett íróknak „összegyűjtött kisebb művei“ közt, — csupán egy fontos momentumról akarok emlékezni, mely a megyék életében a legnevezetesebb forduló pontot képezi s a melyben az első lépés érdeme Zemlént és a szomszéd Ung vármegyét illeti.

Az 1526-tól visszamenő korszakokban akár a honvédelem, akár a törvénykezés szempontjából tekintünk a megyét, azt vesszük észre, hogy megye, mint tényező egység az állam szervezetében, vagy épen, mint autonomikus testület, tulajdonképpen alig létezik. Igaz ugyan, hogy az országos hadi erő egy részét a király meg a főurak banderiumai mellett a megyei csapatok, a kisebb nemesség az alispán zászlaja alatt képezték, de mivel a köznemesek nagyobbára inkább a főurak zsoldjába szegődtek s e miatt csak kevés vitéz maradt az alispán zászlaja alatt, a megyei banderiumoknak valami kiváló fontosságú szerep nem juthatott s egy-egy országrész hatalmát sohasem a megyék, hanem mindig a zászlós urak hadai repraesentálták.

Mindez, amiket én csak ugyan sovány vázlatban tudtam és akartam leírni, alig vett rövid másfél óránál hosszabb időt igénybe. S tény az, hogy a győzelem előbb következett be, mint azt csak gondolni is lehet. Gyorsaság, a helyzet helyes és biztos felismerése, a kellő intézkedések pontos megtétele és végrehajtása és aránylag sok löpor és így sok megkímélése is az, amik a mi fővezényletünkől elvitathatlan érdemek. Ily értelemben nyilatkozott mint halljuk a műbíró is, melynek sorából különösen ki kell emelnem a derék, fáradhatlan, közszeretben álló és kitűnő szakképzettség birtokával rendelkező Mariássy altábornagy urat úgy mint a bíráló bizottság részrehajlatlan és érdemű elnökét Liegler altábornagy urat is.

A kivívott diadal után a csapatok összehívtak és sorakoztak. Mi pedig meghallván azt, hogy a „veres rák“ korcsmánál díszmenet leendő, parádé látásának kedvéért félig megfőve félig pedig megsülve, „per pedes“, mint elejétől kezdve a végeig, siettünk előre a nevezett helyhez. Kimondhatatlan kellemes volt az az érzés, amit a korcsma helyiség nyújtott lombdús fáinak hűvös árnyékával, dohos és drága borával, száraz és borsos kenyérével, penészes szalámijával. Itt találtuk már a boszniai hőst gr. Szapárny altábornagy és kassai főparancsnokot is fényes kíséretével. Ott várakozott már a katonai zenekar is. Itt pihenésünk rövid multával kezdettek érkezni a csapatok kettős rendekben, s impozáns elvonulásuk igénybe vett teljes ötnegyed órát. Az elvonulás után a korcsma megettí kisebb erdőség árnyas oázisba húzódtak az összes törzstisztikar, a hol azután Ziegler altábornagy elnökléte alatt minden egyes referált a reabizottokról s előmutaták a vett vagy elfogott összes írásbeli üzeneteket.

A legénység daczára az óriási erőmegfeszítésnek a valóságos kanikulai hőségnek, mindvégig emberül viselte magát s habár mint győztes és vesztés fél a legszebb egyetértésben és rendben érkezett vissza a Kassa melletti sáros-táborba kipihenni a dicsőség és vereség közös fáradalmait. Mi is torok- és gyomor békétlen kedéseit a kellő módon és eszközök által békességre hozván, rövid pihenés és még vagy egy jó órányi sétt után Kassára érkezünk. A többi ami nevezetes történet velünk az, már tisztán magán jellegű lévén nem tartozik e levél keretébe.

Azonban egyet mégis kiemelek. Reggeli 6-órától d. u. 3. óráig szakadatlanul jární-kelni és ha el is fáradni, de ki nem merülni: mindenesetre oly érdem, melyért a világhírű ujhelyi turistaegylet, szabályaink 27,856-ik pontja értelmében talán még a tiszteletbeli tagsági címmel is megajándékozna.

06.

Különfélék.

A király nem mint mult számunkban jeleztük, 18. de 19-én délután fogja S.-a.-Ujhelyt érinteni. Az udvari vonat újabb intézkedések szerint rövid időre meg fog itt állani, mi alatt ő felsége a megyei tisztviselői kar, kir. hivatalnokok, a zemléni és ungmegyei papság hódoló üdvözlését, élükön dr. Schuster Konstantin kassai és Paszthely János ungi püspökökkel fogja fogadni, mely után utját tovább folytatja a éjszakára a gödöllői királyi palotába érkezik.

Általában a nemesség s különösen a főurak fölöttébb való kiváltságos helyzete sehogy sem kedvezett a megyeiségnek, sőt azt fejlődésében inkább gátolta s ez áll főképen a bíráskodásra nézve, pedig a megye minden jogai és kötelességei közt ez a legrégibb és leglényegesebb. Ez az a mag, melyből a megyei szervezet idő jártával kinötte magát, de a melyet a nemesi osztály sa játszó jogi viszonyai sokáig elfojtva tartottak.

Bizonyos dolog, — ámbár sokan tagadják, — hogy a középkorban Magyarországon is volt feudalizmus s ennek, csak úgy, mint másutt, nálunk is meg volt az a természetes hatása, hogy az igazságszolgáltatást egészen központivá tette. A jobbágyság viszonyairól e részben nincs mit szóljunk; itt úgy is majdnem a másik véglettel találkozunk. A jobbágyok minden ügyes bajos dolgaikban teljesen s közvetlenül földesuraiknak voltak alárendelve s ezen alárendeltség oly tökéletes volt, hogy ha valamely jobbágy p. o. a szomszédbírtokos ellen követett el valami kihágást, akkor is nem őt, hanem urát fogták porbe érte.

Minden nemes egyenesen a király, vagy a király személye körül alakult bíróságok ítélletétől függött; a nádor meg az országbíró ítélőszéke volt a legkisebb fórum, melynek színe elé a nemes embert meg lehetett idézni, sőt annyira ragaszkodtak a király személyes bíráskodásához, hogy sokan a hatalmasabbak közül még a nádori szék ítélte alól is kivétettek.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

A nádori törvényszékek megszüntetése Zemlény megyében.

(1473-ban.)

Száz év óta nincs oly kérdés a magyar alkotmány történetében, a mely kivált politikál közönségünknek, nagyobb és mélyebb érdeklődést keltett volna, mint a megyék kérdése. Valahányszor az ideig óráig megszünt alkotmány visszaállításáért kellett küzdeni, vagy valami nagyobb átalakulásoknak nézett elébe a nemzet, mindannyiszor a megyei institutio volt fő tárgya a hazafias lelkesedésnek s ez képezi ma is egyik legfontosabb kérdő pontját alkotmányos életünknek és parlamenti vitáinknak. Mondhatnánk, egy egész irodalom az, a mit tudós és nem tudós értekezésekben, röpiratokban s hírlapi cikkekben a megyékről összeírtak s a vármegyék „az alkotmány bástyái“ valóban mindenkor meg is érdemelték azt a kiváló figyelmet, melyben részesültek. Sőt többet érdemeltek volna: valódi komoly tanulmányt, még pedig historiai szempontból, mely a megyei szervezet történeti kifejlődését a maga teljességében fel fogva s minden külön korszakban kapcsolatba hozva az ország másnemű intézményeivel, azt minden mozzanataiban részletesen, bőven és alaposan tárgyalná; ily mun-

— Kiss
és tehetséges
ritonistája, sze
czimú háromfé
lomjátékaul. E
a jutalmazand
mennyiben a
zandó és Kre
szinmű enekb
csak a társul
állítá össze s
a próbák s
oldalát nagyo
repek követ
István Krecsa
zsébet, Zsuz
Jancsi Kiss
Aranyhegyi,
Pétek. E
hogy ugy vá
beli közönség
részesüljön.

A Kárpá
Homonnán a
évi közgyűlés
élénk részvét
s mig kedély
és részleteir
meritőbb ért
lapunk egyik
kírandulásról
messze fekvő
f. hó 8-án tá
egylet beszé
Vendégek a
stb. már 7-
„Dudához“
hol a jó bor
helyekről ér
jó ismerősök
10 órakor v
részt, köztül
tisztéletbeli
pontjai élén
csakugyan f
mily hazai
virágzásra s
lalással az
Kárpát-egyl
továbbá dr.
helyi bizotts
metszeti is
tése követte
jában kiállí
győződést
is, de kitar
jóízű ételek
ebéd követ
elárverezés
összejövetel
fiatalság tá
a közel vi
megkészer
hogy a d
szép nem
multság k
a társaság
hogy a söt
tűzjáték fé
a városba
sikerült m
több részv

A ka
tesülünk —
borvidéke
ha valaha,
tadni kincs
való rejtes
már nem
solut széps
sze földek
de ugyanc
erdeklődök
ördög sen
boros gaz
hiszik, ho
helye: a
fel fog vi
tul sem n
sopánkodá
Eszmelanc
itteni ker
tárgyat ki
sajtó már
zottság fi
Kostein
rab-ipar
törekszik
szükséglet

Öng
f. h. 3-án
halt. Öngy
nyivalinká
tetben re
Szir
folytán e
e helyütt

HIRDETÉSEK.

Csász. kir. osztr. szabadalommal
és
porosz királyi miniszteri jóváhagyással.

Dr. Borchardt illatos növény-szappana, a testbőr szépítésére és jobbitására, elismert hatékonysága minden bőrkütiéseknél, eredeti csomagokkában bepecsételve 42 kr.

Dr. Lindes tanár növényi rudacskencése, a haj fényét és ruganyosságát fokozza és egyszerre mind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Dr. Béringuier fű-gyökér-hajolaj, a haj és szakáll sűrűsítésére és fentartására, 1 palack ára 1 o. é. frt.

Dr. Koch növényezekorkái, ismert jelessegi házi szer, rekedtség, nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 35 kros eredeti dobozokban.

Dr. Hartung China-hajolaja, a haj növesztése és szépítésére peccsételt és pohárban bélyegzett üvegekben ára 85 kr.

Dr. Suin de Boutemard zamatos fog-szappana, a fogak és a foghús épentartására és tisztítására a legáltalánosabb és legbiztosabb szer; 1/4 és 1/2 csomagkákban á 70 és 35 kr.

Balsamos olajbogyó-szappan, a bőr finomsága és puhaságára életét és tartós befolyása által tűnik ki; 35 kros csomagokban.

Dr. Béringuier zamatos koronaszeszec, értékes illat- és mosóvíz, mely az ételszerveket erősíti és üdíti; eredeti palackokban á 1 frt 25 kr. és 75 kr.

Leder testvérek balsamos földidőző-szappana, darabja 25 kr. 4 db. 1 csomagban 80 kr. Különösen családoknak ajánlható.

Dr. Hartung növény-kenőse, a haj-növes felköltésére és felélesztésére, bepecsételt és üvegekben bélyegzett téglékben á 85 kr.

Az egyedüli elárúsítás fent kitett árak mellett: **Sátoralja-Ujhelyben**

Szentgyörgyi Vilmos urnál, valamint az ország több gyógytáiraiban s nagyobb gyarmat és díszműűre üzleteiben.

Hamisítások ellen különösen óvást teszünk.

Rajmond és társ,

cs. kir. szabadalom-tulajdonos Berlinben.

Kalap raktár

Érdekes

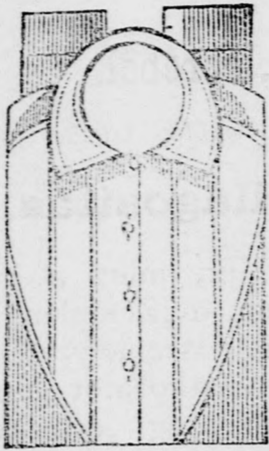
Sátoralja-Ujhely és a megye uri közönségeire!

uri- és női-, valamint vászonüzletem

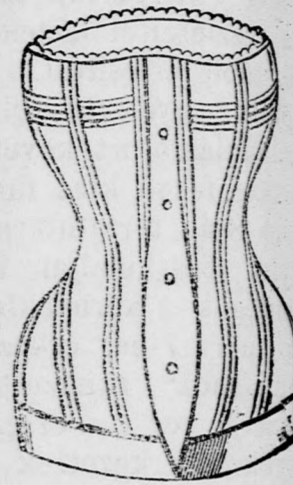
a „Vadászkürt“ szálloda helyiségében

Van szerencsém tisztelettel köztudomásra hozni: miszerint márcziushó óta fenáll s az alábbi cikkekkel a lehető legdusabban el van látva. Beszerzési forrásaimnál fogva azon helyzetben vagyok, miszerint a rendes árakon alól 10% engedménnyel szolgálhatom ki t. látogatóimat.

Üzletemben raktáron vannak:

Mindenféle mosó eretenek	méterje 28 kr. kezdve 50 krig.
Legjobb Schrollféle chifonok	» 22 » » 60 »
Mosó oxfordok	» 25 » » 42 »
Pamut gyöcsök	» 18 » » 32 »
Naukinok, sárga, fehér, piros	» 26 » » 60 »
Czérna és szilézini vásznak 1/4 s 30 rőfös	6 frittól » 14 frtig.
Ugyanczek 1/4 és 30 rőfös	7 » » 15 ft 50 kr.
Rumburgi csakis Eduárd Richterféle 54 rőfös	23 frt kezdve 80 frtig.
Azokivül rumburgi 8 és 1/4 vásznak minden árban kaphatók. Továbbá legjobb orosz, írlandi, hollandi vásznak különféle árban, ágynemű kanavaszok 30 és 35 rőfösök, ágylétekek és paplarnok minden árban, fehér és színes szőnyegek 1/4 kezdve 6 rőfösök, vagy pedig 6 személytől kezdve 21 személyig.	

Mindenféle fehér és színes rumburgi szobkendők, téli kendők 1/4-től kezdve minden nagyságban, ugymint mindenféle szimpla és dupla barbéték, mindenféle színes és fehér ingek, libraválók is, hölgyek számára szintén kaphatók; mindenféle esernyők, kalap raktár, gallérok, kézetők, nagy raktár szőnyegekből, sőtábotok, inggombok, szivar s pénzárékek és többféle apróságokból.

E megnevezett árakon kívül üzletem még más nagyszámu cikkekkel is, — melyek e hirdetés keretében időnkint sajonsterül fognak közlöttni — gazdagon el van látva és bátorodom ezt a nagyérdemű közönségnek megegyszer becses figyelmébe ajánlani, megjegyezvén: hogy árucikkeimmel S.-a.-Ujhelyben első leani óhajtok s hogy ebbeli törekvésem még üres reklám, azt hiszem, eddigi igen tisztelt vevő minden hízegés nélkül bizonyíthatják.

Illő tisztelettel

KELLER ANDOR.

Értesítés.

A gálszécsi takarékos és hitelpénztár folyó 1880-ik évi augusztus hó 11-étől az „Első magyar általános biztosító társaság“

főügynökségét

Gálszécs és vidékére terjedő hatáskörrel, tűz és jég elleni, valamint életbiztosítást elvállalta; s erről a tisztelt közönséget ezennel tisztelettel értesíti.

3—3.

Az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú gróf Andrassy Gyula ur tőketerebesi tisztartósága által ezennel közhírré tétetik, miszerint fentnevezett uradalom tenyészetéből 30 db. számfelüti hollandi fajú tehén, 14 db. hasonló-fajú 3 éves tulok és 1 db. egy éves tenyész-bika f. é. szeptember hó 19-én reggel 9 óra-kor fog a helyben tartandó nyilvános árverés utján eladatni.

Kelt Tőke-Terebesen, 1880. aug. 22.
2—3. **Az uradalmi tisztartóság.**

Hirdetmény.

Szentléleki Gyula hagyatékához tartozó nagy- és kis-ráskai málcza, petriki birtok 308 hold 1881. január 1-től kezdve őszi vetéssel hat évre haszonbérbe adandó; közelebbi alulírottánál Kassán megtudható.

3—3

Korányi Károly.

Bérleti hirdetmény.

Főméltóságú herczeg Windisch-grätz Lajos tulajdonához tartozó, Zemplénmegyében S.-a.-Ujhelyben a főutczán fekvő 671 özszeirási számú

H A Z

ugy nevezett „Bonis Curia“ a hozzátartozó korezmáltatási (regale) joggal, 3 esetleg 6 évre 1881 január 1-től

bérbeadandó.

Bérleti szándékozók a bérleti feltételeket Sárospatakon az uradalmi igazgató tisztartóságánál, vagy alólírottánál S.-a.-Ujhelyben megtekinthetik.

Ambrózy Nándor,

2—3.

uradalmi ügyvéd.

Fényképészeti jelentés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy itt időzéseim még csak néhány napig fog tartani.

Ennélfogva tisztelettel felhívom a n. é. közönséget, hogy mindazok, kik igazi művészeti kivitelű fényképeket ohajtanak, szerencsétlenség ezen rövid idő alatt becses látogatásukkal.

Műtermemben készülnek művészeti kivitelű fényképek, vizitkártya nagyságtól életnagyságig, ugy színezve is, nagyítások és másolatok mindenféle képek után, épületek, tájképek ugyszinte a művészies Chromo-fényképek (színezett üvegek) és árnyképek, melyeket oly sikerrel itt még egy fényképész sem készített.

Kérem tehát üzletemet fel nem cserélni a számosan utazó fényképészekéivel, annál is inkább, hogy minden kép jóságáról, tiszta kidolgozás és élethű hasonlatosságáról, kezeskedem, és olyan kép, mely nem sikerült, ki nem adatik, minden igye-

kezetem pedig oda irányul, hogy az eddig szerzett jó hírnevem tovább is fentartsam.

Kis gyermekek is a legsikerültebben vétetnek le.

Nagyobb csoport-képekért: egyletek és iskolák számára lehető jutányos árt számítok.

Felvételek a legborultabb időben is a legnagyobb sikerrel reggeli 8 órától esti 6 óráig eszközöltnak.

S.-a.-Ujhely, 1880. szeptember 12.

Teljes tisztelettel

Zureich Károly, fényképész
Budapest és Miskolczról.

Felvételi helyiség, Kazinczi utca Schön Isidor ur házában.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására juttatni, miszerint kellő tisztelettel alulírott, ki Budapesten egy igen látogatott nőszabói műteremmel birtam, helyben is, lakásomon, Börtönutca, 46. sz. alatt, Haas Lipót ur házában egy

nőszabói műtermet.

nyitottam.

Midőn a n. é. hölgyközönséget fölkerem, engem becses megrendeléseivel megtisztelni, tudatom egyszerre mind a n. é. hölgyekkel, hogy a megrendelendő házi, utcza, szalon, esketési és bálai toiletteket, valamint gyermeköltönyöket is a legujabb berlini és párisi divatlapok után készítenem; ezenkívül pedig a nőruhakészítésben, valamint szabászatban is oktatást adok.

A legkiválóbb tisztelettel:

Kraus Ignáczné.

Lakik: Börtönutca, 36. szám, Haas Lipót ur házában.

I—I

ELŐFIZ
Egész évr
Félévr
Negyedévr
Bérment
ismert ké
Kéziratok
Egyes sz
A nyilttér
mond s

A zemp

Az országos
mérvi sikke
tett árvaszé
gy a sok k
lyen sértő

és társainak
gálása és l
kelt megye
dóttásgnek
pénztár ke
megvilágít
biztatáshoz
sát és lel
azonban a
ség, az es
árvaszéki s
heti munka
ügyből, cs
tett, ennek
kát igényl
hozza, hog
egy tágab
bizassék,
séghez ké
lat és lelt
zökkel ren
terjzti el
kir. belügy
összes ár
ellenőrzésé
leendő fek
tőztassék.

8762
a fentebbi
ben az ár
közö jelen
pénztár r
elfogadott
gős szüks
kifejezést,
az 1877.
széki elnö
hogy eze
irodai sze
terhére fel
vadjára r
résztvéltel
tott el m
az árvapé
küldöttség
és csupán
izben, pr
hogy a v
mivel az
hogy abl
időre a f
nélkül ki
tásnak el
tés azon
árvaszéki
utalt ki
hogy az
részege u
összegek
Albert F
kiutalás
suk alka
ták s az
óta pedi
árvaszék
S.-a.-Uj
és 10 v
összeg b
tenni; e
az árvas
tárból c
s hivatal
délyezet
kamat s
fizetés k
Vé
az „Egy